

MATICA SLOVENSKÁ

MARTIN

Ing. Andrej Kiska
prezident Slovenskej republiky
Hodžovo nám. 1
P. O. Box 128
810 00 Bratislava

Vážený pán prezident Slovenskej republiky,

v mene Matice slovenskej si dovoľujem týmto otvoreným listom vyjadriť náš názor k zmene textov na Vašej oficiálnej internetovej stránke. Pán Tomáš Kysel' na portáli www.aktuality.sk¹ upozornil verejnosť, že „starí Slováci a kráľ Svätopluk boli ešte donedávna súčasťou internetovej stránky hlavy štátu ‘. Zo sekcie Krátka história Slovenska zmizli po tom, ako na ‚podivnú interpretáciu slovenských dejín ‘ poukázal bloger Karol Šebo.“

Je otázne, či pôvodný text o dejinách Slovenska na stránke prezidenta SR bol podivnou interpretáciou dejín. Desiatky historikov, archeológov, literárnych historikov, jazykovedcov, architektov a umelcov z renomovaných vedeckých pracovísk pripomenuli v roku 2010, že kráľ Svätopluk patrí k najvýznamnejším historickým osobnostiam slovenských dejín. Bol rešpektovaným partnerom vtedajších európskych panovníkov a Svätej stolice. Ako taký – mocný a suverénny panovník – vošiel do historického povedomia Slovákov. V kolektívnej pamäti reprezentoval Svätopluk túžby celých generácií Slovákov po samostatnom a nezávislom živote. Naňho a na jeho kráľovstvo sa odvolávali ideológovia slovenského národného obrodzenia a slovenského národného hnutia, keď zdôvodňovali historické právo Slovákov na samostatný národný a štátny život. Preto spochybňovanie a negovanie Svätopluka pokladáme nielen za zneváženie slovenských dejín, ale aj za zneváženie slovenského národa a jeho prirodzeného práva na samostatný štátny život. Aj útoky na svätoplukovskú tradíciu vnímali ako spochybňovanie vzniku samostatnej Slovenskej republiky 1. januára 1993. Proti svätoplukovskej tradícii sa angažujú predovšetkým tí, ktorí vehementne odmietali rozdelenie Česko-Slovenska a utvorenie samostatného slovenského štátu.

Aj k termínu starí Slováci zaujali historici stanovisko už v roku 1999. Ustálenie odbornej terminológie v každom vednom odbore je úlohou odborníkov. Slovenská historiografia v nesuverénnych podmienkach habsburskej monarchie a česko-slovenského štátu sa nedostatočne zaoberala problémom pomenovania našich predkov dnešných Slovákov, ktorých označovala niekedy ako Slovanov, hoci už od 9. storočia sa hovorí o Čechoch, Maďaroch a Nemcoch a je dokázateľné, že na tomto území žijeme nepretržite.

¹ <http://www.aktuality.sk/clanok/275298/poradil-mu-blogger-kiska-odmietol-starych-slovakov-aj-krala-svatopluka/>

Dokazuje to kontinuita osídlenia, ale najmä názvy riek, hôr a naše priezviská. Pomenovanie starí Slováci zodpovedá teda nielen potrebám slovenskej historickej vedy, ale aj realite, v ktorej naši predkovia boli označovaní ako Sloveni (Slovenky a slovenčina jestvujú bez zmeny dodnes), a dnešnému stavu národa v podmienkach suverénnej Slovenskej republiky, čo iba zdôrazňuje potrebu vnímať dejiny v súlade s kladným hodnotením celej etnogenézy národa a jeho národno-emancipačného vývoja.

Pôvodný text na stránke prezidentskej kancelárie zmenili okrem iného aj tým, že vynechali pasáž, kde sa tvrdilo, že „obrovské emancipačné nadšenie sa objavilo po zamatovej revolúcii roku v 1989“. Toto pravdivé tvrdenie mohlo prekážať iba niekomu, kto neuznáva slovenskú identitu a nechce vidieť realitu, že pád komunistickej totality v celej strednej a východnej Európe podnietil všetky utláčané národy, aby si legitímne uplatnili svoje právo na sebaurčenie.

Pokiaľ ide o Edvarda Beneša, nielen slovenskí, ale aj viacerí českí historici sa domnievajú, že dominantné miesto pri zrode Česko-Slovenska mal M. R. Štefánik a T. G. Masaryk. Prvý otváral dvere a organizoval legionárov a druhý rokoval. E. Beneš predovšetkým intrigoval, čo sa spája aj s neznámym osudom časti zbierky „Na oslobodenie Slovenska“, ktorú vyzbierali americkí Slováci na čele s M. Bosákom a J. Murgašom. Odpoveďou na Štefánikovu otázku, čo sa s peniazmi stalo, bola hlboká nenávisť Beneša a listy, ktoré svedčia o tom, že so Štefánikom chcel nadobro skončiť. Rovnako je neprijateľný postoj Beneša pri Mníchovskej zrade, ale aj na konci vojny, keď sa bez mandátu vrátil do funkcie prezidenta ČSR, ktorej sa na jeseň 1938 zriekol, a vojnu prežil v teple Londýna. Jeho spolupráca so Stalinom i komunistami vo februári 1948 je zrejme všeobecne známa.

S pozdravom

Ing. Marián Tkáč, PhD.
predseda
Matica slovenská

v Bratislave 19. mája 2015